မာတိကာ

ငယ်စဉ်ဘဝ	၁၆
မေမြို့တွင်နေခဲ့သည့်ဘဝ	၂၀
ညီအစ်ကိုများတော်ဖီဖြိုလုပ်ငန်းအစပြုပုံ	၂၆
အဆိုတော်ကိုအံ့ကြီးဖြစ်ပေါ်လာပုံ	၂၉
ရွှေမြိုင်သူနှင့်ဖူးစာဆုံခြင်း	၃၄
ဘီတီဘရားသားအပျော်တမ်းတူရိယာအဖွဲ့နှင့်မျိုးဆက်သစ်များ	၄၀
ပထမဆုံးပြည်ပခရီးစဉ်	၄၀
မေတ္တာဖြင့်သာသီဆိုသည့်အဆိုကျော်	၄၅
ပြည်တွင်းဖျော်ဖြေရေးခရီးစဉ်များ	၄၇
ဆိုရှယ်လစ်ခေတ်ဦး	၅၂
၁၉၆၀ - ၁၉၇၀ အနုပညာလှုပ်ရှားမှုများ	၅၉
ရှေ့တန်းတပ်မတော်စစ်သည်များအားဖျော်ဖြေခြင်း	၆၄
အကော်ဒီယံအံ့ကြီးဟုမခံယူ	၆၅
ဂျပန်သို့လေးကြိမ်မြောက်သွားသည့်ခရီးစဉ်	၆၆
အမေရိကခရီးစဉ်များ	၆၈
ရန်ကုန်နှင့်ကောင်းမှုကုသိုလ်လုပ်ငန်းများ	၈၉
ကျန်းမာရေးနှင့် နောက်ဆုံးနေ့ရက်	၉၃
ဦးအံ့ကြီးနှင့် လူချွန်လူကောင်း	၉၆
ဂန္ထဝင်သီချင်းများဖြစ်ပေါ်လာပုံ	၁၀၄
သီဆိုအောင်မြင်ခဲ့သောသီချင်းများစုစည်းမှု	၁၀၆
အဖေနှင့်သမီး	၁၀၉
မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံများ	၁၁၆

ဒေါ်မြင့်မြင့်စိန် (ဂရိတ်ဦးဘိုးစိန်သမီး) ၏

အမှာစာ

စိန်မဟာသဘင်အစ်ကိုကြီးကိုခဲ(ဦးကနက်စိန်)နှင့် ဘီတီဘရားသားကော်ဖီကုမ္ပဏီ အစ်ကိုကြီးဦးဘတူတို့သည် ဟိုးယခင်ကတည်းက ခင်မင်ရင်းနှီးခဲ့ကြသည်။ ဘီတီညီအစ်ကို မောင်နှမလေးဦးဖြစ်သော အစ်မကြီးဒေါ်မြခင်နှင့်ခင်ပွန်း ဦးဘဦးမိသားစု၊ အစ်ကိုလေးဦးဘဖြူနှင့်ဇနီးဒေါ်ခင်မမတို့ မိသားစု၊ ကိုအံ့ကြီး၊ ကိုဘသိန်းတို့ မေမြို့ရှိအစ်ကိုကြီးထံမှ ခွဲထွက်၍ အောက်မြန်မာပြည်ဘီတီဘရားသားကို တည်ထောင်ရန် ရန်ကုန်သို့ ပြောင်းလာခဲ့ကြသည့်အခါ အစ်ကိုကြီးကိုခဲက ကျွန်မတို့ မိသားစုပိုင် အမှတ် ၁၅၊ Park Avenue၌တည်ရှိသော ၃ ဧကရှိ ခြံကျယ်ထဲမှ အုတ်ပျဉ်ထောင်အိမ်ကြီးတစ်လုံးကို ဘီတီညီအစ်ကိုမောင်နှမများနေနိုင်ရန် ဝမ်းပန်းတသာ ကြိုဆိုငှားရမ်းခဲ့ပါသည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ် ညီအစ်ကို ၄ ဦးတို့ ရန်ကုန်မပြောင်းခင်ကတည်းက စိန်မဟာသဘင်မင်္ဂလာပွဲကကြစဉ် ကိုခဲမေမြို့ရောက်တိုင်း ဦးဘတူနှင့်ညီအစ်ကိုများအိမ်တွင် အမြဲတည်းခိုလေ့ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် စိန်ညီအစ်ကိုမောင်နှမများနှင့် ဘီတီမောင်နှမများမှာ မိသားစုအရင်းအခြာများကဲ့သို့ ခင်မင်ရင်းနှီးကြသည်။ ရန်ကုန်ပြောင်းလာခါစက ကိုအံ့ကြီးနှင့် ကိုဘသိန်းတို့ညီအစ်ကိုနှစ်ဦးမှာ လူပျိုလူလွတ်များဖြစ်ကြသည်။ ကိုအံ့ကြီးမှာ နာမည်ကြီးရေဒီယိုအဆိုတော်ဖြစ်နေပြီး ရန်ကုန်ရောက်ပြီးနောက်ပိုင်း ပို၍နာမည်ကြီးလာသည်။ ကိုအံ့ကြီးသည် သူ့အသံကို ကြားရသူတိုင်း ရင်ထဲစွဲသွားနိုင်သည့် အေးချမ်းခန့်ညားသော အသံပိုင်ရှင်ဖြစ်သည်။ အသံကြွာလည်းရှိ၊ ရုပ်ရည်ရူပကာလည်းခန့်ညား။ သူ့ခေတ်သူ့အခါက အတော်ရေပန်းစားခဲ့သည့်အဆိုတော်တစ်ယောက်ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း အရက်သောက်ခြင်း၊ ဆေးလိပ်သောက်၊ ဖဲရိုက်၊ မိန်းမရှုပ်ခြင်း တစ်စိုးတစ်စိမျှမရှိဘဲ အိန္ဒြေသိက္ခာရှိရှိ အေးချမ်းစွာ ရိုးရိုးရှင်းရှင်း နေတတ်ပြောတတ်ပြီး မာနမထား ဖော်ရွေတတ်သူလည်းဖြစ်သည်။ ဆရာမြို့မငြိမ်းနှင့် မန္တလေးဦးဘသိန်းတို့ထံမှ သီချင်းတစ်ပုဒ်ရပြီးတိုင်း အိမ်က grand piano နှင့် စနေယားတီးလေ့ကျင့်သီဆိုလေ့ရှိသည်။ ပွဲလမ်းသဘင်များ၌ သူ့သီချင်းသံစသည်နှင့် ပရိသတ်များအားလုံးငြိမ်ကျပြီး တစ်ခဲနက်အားပေးကြသည်ကို ကြက်သီးထမိလောက်အောင် ခံစားကြုံတွေ့ခဲ့ရပါသည်။

အမျိုးသမီးပရိသတ်တော်တော်များများမှာ ကိုအံ့ကြီး၏ Autograph လက်မှတ်လိုချင်၍ ကျွန်မထံချဉ်းကပ်ခဲ့ကြဖူးသည်။ မည်မျှပင်စွဲခဲ့၊ မိန်းကလေးများ၏ ပျိုတိုင်းကြိုက်တဲ့နှင်းဆီပိုင်ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း သူ့အသက် ၃၀ ကျော်တွင် ရွှေမြိုင်သူနှင့် ၁၉၅၄ ခုနှစ်အစောပိုင်းက မော်လမြိုင်မြို့ မွန်ပြည်နယ်နေ့ခရီးသွားရင်း ဖူးစာဆုံခဲ့ကြပါသည်။ ၁၉၅၄ ဇွန်လ ၁၈ ရက်နေ့၌ ကျင်းပသော မင်္ဂလာဧည့်ခံပွဲတွင် ကျွန်မအား သတို့သမီးအဖျော်ရံလုပ်ရန် ရွေးခဲ့၊ ၁ ကျပ်သားနှင့် ဖိတ်ခဲ့၍ ကိုဘသိန်းနှင့်မတင်ကြည်တို့မောင်နှံအတွက် အဖျော်ရံလုပ်ခဲ့ရသည်ကိုလည်း ဂုဏ်ယူခဲ့ရသည်။ မောင်နှမအရင်းသဖွယ်နေခဲ့ကြပြီး ကိုအံ့ကြီးဆုံးသည့်သတင်းကို ကျွန်မဆေးရုံတက်နေစဉ် ကြားသိရသောအခါ ယူကြုံးမရဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။

ဦးမောင်မောင်လတ် (နောင်) ၏အမှာစာ

ကိုအံ့ကြီးနှင့် ကျွန်တော်

သူသီချင်းဆိုနေသည်ကို ခပ်လှမ်းလှမ်းကကြည့်လျှင် သီချင်းဆိုနေတာလား၊ စကားပြောနေတာလား ခွဲခြားရခက်သည်။ မျက်နှာကတည်ငြိမ်အေးဆေးသည်။ လည်ပင်းကြောမထင်။ တစ်ဦးတစ်ယောက်နှင့် အလွှာသလွှာ စကားပြောနေသလိုပင်။ အသံလုံးလုပြီးချိုသာ၍ ဘယ်သံညာသံမှုတသည်။ ဂီတဝေါဟာရစကားနှင့်ပြောရလျှင် မြေကျသာသည်လို့ဆိုရမည်။ မြန်မာသံအခံတွေပဲဆိုဆို၊ အနောက်တိုင်းတေးသွားပဲဆိုဆို၊ သူ့ဆိုဟန်က ပီပြင်ကျနသည်။

သူကတော့အခြားမဟုတ်၊ အဆိုတော်ကိုအံ့ကြီးဖြစ်သည်။

ပြောရမည်ဆိုလျှင်သူသည်အသက်အားဖြင့် ကျွန်တော့်ထက်အသက်နှစ်ဆယ်လောက်ကြီးမည်ဟု ခန့်မှန်းရပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ သူ့အရွယ်နှင့်အညီ ဂါရဝအားဖြင့် ဦးအံ့ကြီးဟုခေါ်ဝေါ်ရေးသားသင့်သော်လည်း ယခုကျွန်တော်ရေးသားနေသည်မှာ ကွယ်လွန်သွားရှာခဲ့ပြီဖြစ်သော ဦးအံ့ကြီးဆိုသောလူပုဂ္ဂိုလ်ကြီးအကြောင်း။ မည်ကာမတ္တမဟုတ်ဘဲ ဤလောကကြီးမှာမရှိတော့သော်လည်း မြန်မာ့ဂီတနယ်ပယ်တွင် အစဉ်ထာဝရထင်ရှားရှင်သန်နေမည့် အဆိုအတီးပါရမီရှင် ကိုအံ့ကြီးအကြောင်းကို ဖော်ပြရေးသားမှာဖြစ်သောကြောင့်ပင်။

တကယ်တော့ကျွန်တော့်ဘဝသက်တမ်းမှာ ကိုအံ့ကြီးနှင့် နှစ်ကြိမ်ပဲတွေ့ဖူးဆုံဖူးပါသည်။ နှစ်ကြိမ်မျှသာဖြစ်ပေမယ့် နှစ်ကြိမ်စလုံးက အမှတ်တရပါပဲ။ ၁၉၅၁–၅၂ ဝန်းကျင်လောက်ထင်ပါသည်။ ကိုအံ့ကြီးကဘီတီဘရားသားအပျော်တမ်းတူရိယာအဖွဲ့နှင့် ဝင်ဒါမီယာအသံလွှင့်ဌာနက စတင်အသံလွှင့်ပွဲဦးထွက်ကတည်းက တန်းဝင်အဆိုတော်အဖြစ် ထင်ရှားကျော်ကြားသူဖြစ်ပါသည်။ 'သူကလေး'သီချင်းသည် သူ၏ပွဲဦးထွက်စင်တင်တေးဖြစ်မည်ထင်သည်။ သူ့အသံနှင့် ဆရာမြို့မငြိမ်း၊ ဦးဘသိန်းတို့၏သီချင်းများသည် လိုက်ဖက်လှပြီး မြန်မာ့အသံရေဒီယိုမှ သောတရှင်လိုရာ၊ သောတရှင်အကြိုက်အများဆုံး တေးသံရှင်တစ်ဦးဟုပြောနိုင်ပါသည်။

ပထမအကြိမ်တွေ့ဆုံတာကတော့ ၁၉၅၃ ခုနှစ်မှာ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ စစ်ကိုင်းဆောင်မှာတုန်းက အဆောင်နှစ်ပတ်လည်အခမ်းအနားပွဲလုပ်ရာမှာ ကိုအံ့ကြီးနှင့်ရင်းနှီးသူအဆောင်သားတစ်ဦးက ကိုအံ့ကြီးအားဖိတ်သည်။ ကိုအံ့ကြီးကအကော်ဒီယံနှင့် တစ်ကိုယ်တော်ဖျော်ဖြေတင်ဆက်တော့ အခမ်းအနားမှူးကျွန်တော်က ကြေညာပေးရသည်။ အဲသည့်မှာသူ့အပေါ် အလွန်အားနာစရာတစ်ခု ကျူးလွန်ခဲ့မိသည်။ တကယ်တော့ကြေညာပေးရာမှာ ကာယကံရှင်ဖြစ်သူမေးပြီးမှ သူဆိုမည့်သီချင်းကိုကြေညာရမှာဖြစ်ပေမယ့် ကျွန်တော်ကသူ့သီချင်းတွေအနက် ကျွန်တော်နားထောင်ချင်သည့်သီချင်းကိုပဲ အလိုက်ကန်းဆိုးမသိကြေညာမိသည်။ သူကလည်းမညည်းမညူဆိုပေးရှာပါသည်။ သုံးပုဒ်လောက်ဆိုပြီးမှ ကျွန်တော့်နားကပ်ပြီး အသံတိုးတိုးလေးဖြင့် 'ကျွန်တော်ဆိုချင်တဲ့သီချင်းလေးတွေလည်း ဆိုပါရစေဦးခင်ဗျာ''တဲ့။ မာန်မာနကင်းကင်း၊ တောင်းပန်တိုးလျှိုးသည့်အသံ၊ ကျွန်တော်အားနာလိုက်သည့်ဖြစ်ခြင်း။ သူ့ကိုတောင်းပန်ပြီး သူဆိုချင်သည့်သီချင်းများကို ကြေညာပေးရသည်။

သူနှင့်ပထမဆုံးကြုံဆုံဖူး၍ တစ်သက်လုံးမမေ့နိုင်သော ဖြစ်စဉ်တစ်ခုပါ။

သူနှင့်ဘဝတစ်သက်တာမှာ ဒုတိယနှင့်နောက်ဆုံး တွေ့ဆုံရသည့်အချိန်ကတော့ နှစ်ပေါင်းငါးဆယ်လောက်ကြာမှပဲဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချိန်ကတော့ သူအမေရိကားမှာနှစ်ပေါင်းများစွာနေထိုင်၍ အသက်အရွယ်ထောက်လာတော့မှ မြန်မာနိုင်ငံသို့ပြန်လာသည့်အချိန်ဖြစ်သည်။

ထိုအချိန်က ကျွန်တော်ဂီတအစည်းအရုံးတွင် တာဝန်ယူစဉ်ကာလဖြစ်ပြီး မြန်မာ့အသံနှင့် MRTV-4 တို့မှ ညွှန်ကြားရေးမှူးဦးမြင့်အောင်ကလည်း ဂီတအစည်းအရုံး ဒု-ဥက္ကဋ္ဌတစ်ဦးအဖြစ် ဆောင်ရွက်နေဆဲမှာ နှစ်ဦးသား ဤသို့ညှိနှိုင်းကြသည်။ အခွင့်အခါကြုံတုန်း အဆိုတော်ကိုအံ့ကြီးနှင့် ဆွေးနွေးခန်းရိုက်ကြပြီး MRTV-4 မှ ထုတ်လွှင့်ရန်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ထိုစဉ်က ဂီတအစည်းအရုံးတွင် တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူးတစ်ဦးဖြစ်သူ ကိုအံ့ကြီး၏တူ ကိုရေအေးမှတစ်ဆင့်ဆက်သွယ်ကာ ကိုအံ့ကြီးနှင့်သူ့မိသားစုသဘောတူခွင့်ပြုချက်တောင်းယူရရှိခဲ့ပါသည်။

ဆုံတွေ့ဖို့ရက်ချိန်းရရှိသည့်နေ့တွင် သူ့အိမ်သို့ MRTV-4 မှရိုက်ကူးရေးအဖွဲ့အပါအဝင် ကျွန်တော်တို့သွားကြသည်။ ဦးမြင့်အောင်က ကင်မရာရိုက်ကူးရေးနှင့် အသံသွင်းယူရေးကိစ္စကို ကြပ်မတ်စီစဉ်ပါသည်။ ကျွန်တော်က ကိုအံ့ကြီးနှင့်ဆွေးနွေးကြသည်။ သူငယ်စဉ်ဘဝမေမြို့မှအစပြု၍ ဂီတနယ်ပယ်တွင်ကျင်လည်ခဲ့သည့်ဖြစ်စဉ်အပါအဝင် သူ့ဘဝတစ်စိတ်တစ်ပိုင်း၊ မြန်မာ့နယ်နမိတ်ကိုကျော်လွန်၍ စင်ကာပူ၊ မလေးရှား၊ အင်ဒိုနီးရှားနှင့် ဂျပန်နိုင်ငံတို့တွင် သူ့အဆို သူ့အတီးပညာစွမ်းကို စွမ်းစွမ်းတမံပြသခဲ့သည့်အကြောင်းတွေကို သိရှိခဲ့ရသည်။ ဂျပန်နိုင်ငံတွင် NHK သံစုံတီးဝိုင်းနှင့်တွဲဖက်၍ အသံသွင်းခဲ့သည့်ဆရာမြို့မငြိမ်း၏ 'ပြုံးတဲ့လှယ်' သီချင်းကတော့ ကမ္ဘာ့တန်းဝင်အဆင့်ဟုပြောရပါမည်။ ထို့ပြင်ဂျပန်တေးသီချင်းနှစ်ပုဒ်သီဆိုထားသည်မှာလည်း လူမမြင်ရလျှင် ဂျပန်အဆိုကျော်တစ်ဦးသီဆိုနေသည်ဟု မှတ်ထင်လိမ့်မည်။ ယင်းသီချင်းတစ်ပုဒ်အနက်တစ်ပုဒ်မှာ ဂျပန်ရိုးရာတေးဖြစ်ပြီး အဆွဲ၊ အငင်၊ အရစ်၊ အဖွဲ့တို့မှာ ဆိုရခက်ခဲသောတေးသွားကို ပိုင်ဆိုင်ပီပြင်စွာသီဆိုထားပုံက လက်ဖျားခါလောက်သည်။ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံမှာလည်း အလားတူပင်။ အင်ဒိုနီးရှားသီချင်းနှစ်ပုဒ်သီဆိုခဲ့ရာမှာလည်း တကယ့်အင်ဒိုနီးရှားအဆိုတော်တစ်ယောက်သီဆိုနေသည်လို့ပဲ ထင်မှတ်ရပါသည်။

တကယ်တော့ကိုအံ့ကြီးသည် မြန်မာနိုင်ငံကျော်သာမကပါ၊ အရှေ့တိုင်းတစ်လွှားမှာပါထင်ရှားကျော်ကြားသောအဆိုတော်၊ ထိုမျှသာမကသေး အမေရိကန်နိုင်ငံမှ ဂီတပညာရှင်များနှင့်အတူ ပူးပေါင်းသီဆိုတင်ဆက်သည်များလည်းရှိခဲ့သဖြင့် ကမ္ဘာကျော်အဆိုတော်တစ်ဦးလို့ပင် သတ်မှတ်ချင်ပါသည်။

အထက်တွင်ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ကျွန်တော့်ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက် နှစ်ကြိမ်သာဆုံဆည်းခဲ့ရသလို ယင်းသို့ဆုံဆည်းနိုက်လေးမှာလည်း ပထမအကြိမ်က အချိန်နာရီအားဖြင့် နှစ်နာရီခန့်သာရှိပါလိမ့်မည်။ ဒုတိယအကြိမ်မှာတော့ သူ့အိမ်မှာဆွေးနွေးခန်းရိုက်ကူးသည့်နှစ်ရက် စုစုပေါင်းခုနစ်နာရီခန့်သာရှိမည်။ သို့ဖြစ်၍ ကိုအံ့ကြီးနှင့် ခင်ခင်မင်မင်ရင်းရင်းနှီးနှီး တွေ့ရကြုံရပြောဆိုကြရသည့် အချိန်အတိုင်းအတာလေးက တစ်သက်တာလုံးမှာမှ နေ့တစ်ဝက်ပင်မပြည့်ခဲ့ပါ။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ ထိုအချိန်ပိုင်းလေးမျှသာ ဆုံစည်းခဲ့ရသော်ငြားလည်း သူနှင့်သူ၏မိသားစုနှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးမှုကတော့ ဆွေမျိုးရင်းတမျှကျွမ်းဝင်ခဲ့ရပြီး သူနှင့်ဆွေးနွေးခန်းရိုက်ကူးသည့်ဒုတိယနေ့မှာ သူ့အကော်ဒီယံလက်သံနှင့် သူ့အဆိုကိုရိုက်ကူးဖို့တောင်းဆိုတော့ ချက်ချင်းဆိုသလို အခန်းထဲကသူ့လက်စွဲတော်အကော်ဒီယံကြီးကိုဝင်ယူပြီး ငယ်သံမပျက်၊ လက်သံမပျက်၊ 'မြနန္ဒာ'သီချင်းသီဆိုပေးတာကိုလည်း ယခုတိုင် မြင်ယောင်ကြားယောင်နေမိတာကတော့ အမှန်ပါ။

ချစ်နှောင်တော်ကြီး အဆိုတော်၊ အဆိုကျော်ကိုအံ့ကြီးတစ်ယောက် ကောင်းမြတ်သောဘုံဘဝတစ်ခုမှာ အေးချမ်းပျော်ရွှင်စွာရောက်ရှိစံစားနေနိုင်ပါစေ။

မောင်မောင်လတ်(နောင်)